

QÜESTIONARI PROUST: MARIA GIRONA

1. El principal tret del meu caràcter?

“La personalitat de Maria ha gaudit de fer de la llibertat una fita essencial” (1).

“He evolucionado, pero dentro del mismo espíritu” (4)

“Nunca he sido abstracta porque tengo que ser fiel a lo que siento” (4)

“No m’agrada el que és ortodox en res” (6)

2. La qualitat que prefereixo en un home i en una dona?

“Pocs són els crítics que referint-s’hi han desestimat, per a honra seva, els adjectius *femení*, *femenina*. Si volen dir que el quadre és executat per una dona, és evident ... Ara bé, si el que volen fer, i de fet ho fan, és dividir la pintura entre masculina i femenina, ja és cosa més greu. La pintura, com la literatura, i tot art, i fins i tot el menjar, només es pot dividir entre bona i dolenta” (3b).

3. Allò que més estimo en els amics?

Segons J.M. Castellet: “Mai no ha estat gasiva de les seves obres en els moments en què se li ha demanat ajut cívic de qualsevol mena. Aquesta generositat, però, l’ha manifestada, especialment, en el cultiu de l’amistat, una de les fonts d’enriquiment que l’artista reconeix com a més fecundes per a la seva vida”. Afirmació de la seva identitat personal i col·lectiva. “La recerca de la seva puresa va esdevenir la seva fidelitat” (3a)

En resposta a la pregunta sobre la importància pels artistes del seu entorn: « Si et preocupes una mica pel teu voltant crec que és el més important » (6)

4. El meu principal defecte?

“Tan crítics com amics de l’àmbit de les arts i de les lletres han relacionat la manera de pintar de Maria Girona, la seva expressivitat artística, amb la seva manera de ser, amb la seva personalitat més íntima. Consideren que és una persona senzilla, plàcida, discreta, sincera. Ella hi està d’acord, encara que, ens comenta: “De vegades també sóc una mica brusca. Tot i que ben mirat, potser sí que sóc així com diuen” (2).

5. La meva ocupació preferida?

“La pintura ha estat sempre la meva forma d’expressar-me, d’expressar una manera de ser, de sentir, de veure les coses, el món.” “He de pintar la bellesa perquè és el que sento” (2).

Claudi Puchades (1981). “Des d’aleshores (beca a París), M.G. ha sigut una de les artistes que amb més constància ha incidit en la vida cultural catalana i no s’ha limitat a la periòdica presentació d’exposicions sinó que la seva activitat ha abarcat camps ben diversos de la creació i il·lustracions de llibres, gravats, ceràmica, decorats de teatre, cartell, etc. exercint a la vegada funcions docents a l’escola de disseny i art Eina” – publicat a La Vanguardia (20 març 1981) sota el títol *La cadència musical de Maria Girona*

6. El meu somni de benestar?

Apologia de la quotidianitat. “Ens donem molt suport mútuament... tenim moltes coses en comú, encara que els nostres estils siguin diferents” (2).

7. Quina fóra la meva pitjor desgràcia?

La censura: Segons J.M. Castellet, “Tanmateix, la manca d’ajuts, de locals de reunions, discussió i formació, van portar molts intel·lectuals catalans a refugiar-se, culturalment, en aquesta mena d’espais extraterritorials que eren els Instituts de Cultura estrangers” (3a)

“Tampoc no trobo un sentiment molt negatiu en la tristesa i la melancolia ... Ja que és estar a la realitat...”. “Si no és la desesperança, que això sí que ho veig negatiu” (6)

8. On desitjaria viure?

Referint-se a les beques i als seus viatges per Europa: “La revelació que aquesta iniciació produïa... era un contrast de ruptura i de subsegüent obertura d’horitzons. [...] Era reproduir l’aventura europea dels artistes i intel·lectuals de sempre, augmentada pels anys d’obscurantisme de la postguerra espanyola”.

9. Quin color prefereixo?

“L’ús del blau marítim i dels blauets que subratllen les finestres aragoneses fluctua i canvia d’unes obres a les altres renovant-se en un brillant ventall de carta de colors i localitzacions. Les paletes harmòniques de Maria giren entorn dels colors pastels, els roses i els vermells, entre gammes de grisos, els anyils violetes i blaus que esdevenen totals i dominants” (1).
“Estoy de acuerdo en que soy una pintora eminentemente colorista” (4)

10. Quina flor prefereixo? 13. Quin ocell prefereixo?

Segons, Alexandre Cirici: “La seva temàtica sembla ésser sempre primaveral o tardoral” (2).
Segons J.M. Castellet: “El figurativisme, de la pintura de Maria Girona és un element secundari: els ocells i les flors són elements dinàmics i harmònics, com ho són els ritmes i les línies”(3).

“Les fruites i les flors dels seus bodegons, malgrat causar la sensació d’èsser fora del temps i d’haver entrat al món per la porta gran del silenci...” Espais viscuts aparentment sense presència però amb l’empremta humana.

Les orenetes són característiques a la seva obra, s’empren sobrevolant camps d’oliveres i vinyes, o mars blaus: “El vol tranquil, pausat, d’un ésser viu en llibertat... És l’esperit que vola, lliure, per damunt la realitat, per damunt d’un món quiet, aturat, mut; és l’esperit de l’artista que vol anar més enllà, més al fons, més a l’altra banda, més amunt del que es permet a l’home que ha arrelat els seus peus a terra. “L’oreneta, com l’esperit de l’artista, vola lliure, sense equipatge sense nom ni targeta d’identitat penjada al coll, sense adreça on s’ha de tornar a la força, sense destí premeditat, assenyalant el destí la pròpia volada ” (3b)

11. Els meus autors preferits en prosa? 12. Els poetes preferits?

A la pregunta *Quines són les seves lectures?* : “Marcel Proust, Virginia Woolf ..., han estat les mateixes durant bastant de temps. També, juntament amb l’Albert, llegíem Riba, Foix, molt, Espriu ... Espriu el descobrirem gràcies a un professor de l’Institut Francès, que feia classes

particulars al Grup dels Vuit. Vam conèixer el poeta i ho descobrírem tot sobre el teatre. Ricard Salvat i Maria Aurèlia Capmany l'adaptaren al teatre Adrià Gual de la cúpula del Coliseum » (5)

13. Els pintors predilectes?

«Crec que l'ordre que es troba a les meves composicions té unes característiques cubistes, i naturalment, he de citar també els impressionistes. Ara bé, el pintor que realment m'ha seduït és Matisse» (2)

« No el 1961, sinó ja abans, l'empremta de Cézanne apareix en els seus primers quadres, en els quals predomina el color pla sobre el traç i la matèria » (3b)

A la pregunta *les dones pintores*?: “M'agrada Georgia O'Ñkeefe. M'ha influït una mica amb les seves flors. També Olga Sacharoff, que m'agrada molt. Va tenir una certa presència radical a Barcelona en el seu moment...” (5)

14. Els meus herois de la vida real?

«Ha realitzar el dret a imaginar com a apropiació, de la mateixa manera que moltes pintores de la Bauhaus i de l'avantguarda russa, així com del grup de Bloomsbury a qui ha admirat » (2).

15. Què detesto més que res?

La censura i repressió. Segons J.M. Castellet:

“Ha estat present en totes les manifestacions de protesta contra l'opressió de la llibertat : i no és solament la seva signatura la que ha figurat al peu de documents que els intel·lectuals han redactat obstinadament contra un Règim que entre moltes altres coses els negava, sinó que la seva presència física ha estat constant a reunions i manifestacions polítiques, la menor de les quals ha estat la constitució de l'Assemblea d'intel·lectuals, professionals i artistes, el desembre de 1970, a l'Abadia de Montserrat, en un dels moments més durs de la repressió franquista, durant el procés de Burgos” (3a)

“Tornem, però, als anys quaranta. La vida intel·lectual i artística catalana, sota la repressió cultural del franquisme, es movia no solament sense cap ajut oficial, sinó en una clandestinitat de la qual emergia, només, en comptades ocasions.” (3a)

“Ultra el que en podríem anomenar l'experiència tècnica o l'aprenentatge d'artista, Maria Girona havia après que l'artista neix i creix en una societat –més àmplia o més reduïda, en lluita o en tolerància amb ella-, que pertany a un moment històric determinat –dins una història que ell mateix ajuda a configurar- i que, supremament, ha de tendir a ser l'expressió lliure –la més lliure, el regne de la llibertat, enfront del de la necessitat- de l'aventura humana” (3a)

“El món es mou cap al rebuig de la llibertat individual” (6)

16. Quins caràcters històrics menyspreo més?

Segons J.M. Castellet : « El seu nom sempre ha estat present en totes les manifestacions de protesta contra l'opressió de la llibertat : i no és solament la seva signatura la que ha figurat a peu de documents que els intel·lectuals han redactat obstinadament contra un Règim que

entre moltes d'altres coses els negava, sinó que la seva presència física ha estat constant a reunions i manifestacions polítiques ... » (3a)

« El compromís històric és, per a Maria Girona, indefugible, però sense relació amb modes i corrents, fugissers o durables.. La seva independència, des d'aquest punt de vista, ha estat total » (3a)

« Una pintura en llibertat. Ho definiria així una obra en la qual, a través de la seva evolució ... hem vist dibuixar-se les opcions fonamentals, deixant, però, totes les finestres obertes a l'aventura que cada dia ens proposa, és a dir, a l'oferiment que el temps històric ens fa. Des d'aquest punt de vista ... la pintura de Maria Girona és una pintura compromesa : compromesa amb la realitat ..., compromesa amb la tradició de la qual arrenca ... i compromesa, sobretot, amb l'ofici mateix de pintor, en recerca constant ... » (3a)

17. Quin fet militar admiro més?

Es dedueix que cap pel seu caràcter pacifista.

18. Quina reforma admiro més?

« Va ser molt emocionant... Teníem una idea molt clara del tipus d'escola d'avantguarda que volíem, uns plantejaments molt concrets... També donàvem molta importància a la formació global dels alumnes, a la vessant humanística i cultural ».

19. Com m'agradaria morir?

Visió optimista : Segons Anna Moix , “Res més llunyà a la pintura de Maria Girona que la mort podríem pensar” (natures mortes). [...] La mort (ens sorprèn), però d'una manera més aviat contrària al sentit tràgic, de vegades esperpèntic, que comporta la tradició de la pintura espanyola. I és que el sentiment de la mort a l'obra de la nostra pintora, apareix lligat, íntimament, inseparablement, al sentit poètic, al crit –encara que suau- de la creació no en el terme artístic de la paraula sinó natural, vital, dels paisatges o interiors. [...] És el mateix crit que fa anar la roda de l'univers, el que ho mou tot” (3b).

Referint-se a la Mort, la considera: “tràgica no però molt trista sí”; i hi juga un paper molt important el seu sentiment religiós: “Jo la religió ortodoxa no m'interessa gens, però crec que la cosa no s'acaba aquí ... com una creença molt íntima” (6)

20. El meu lema?

“L'art és un món” (*pendent cercar la font*)

Bibliografia

- (1) Antònia Vilar “La mirada blava” (text mecanografiat, s.d.)
- (2) Zeneida Sardà, “Entrevista a Maria Girona: la lírica de la quotidianitat” / Cultura i vida dins Serra d'Or (desembre 1997), p. 17-20
- (3) J.M. Castellet; Anna Maria Moix. *Maria Girona: una pintura en llibertat; El món poètic de Maria Girona*, Barcelona: Edicions 62, 1977 (Monografies d'Art; 3)
- (4) Pablo Llorca, “Conversación con Maria Girona” dins *Guardamar. Dossier 27* (1990)

(5) Christian Barranco, "Cafè amb artista" dins *maria Girona a la meua manera: dibuixos i pintures*. GRM, 2005, p. 15-21

(6) Guillermina Motta, "Entrevista a Maria Girona". Barcelona: RTVE Catalunya - programa Benvinguts, 1 de juny de 1985: <http://www.rtve.es/alacarta/videos/altres-programes-darxiu/arxiu-maria-girona-benvingu/3034554/>